

GAL II*, ćwiczenia 3,

Podprzestrzeń cykliczna i macierze towarzyszące¹

Zadanie domowe 1 (ŁK 1.16). Załóżmy, że K jest ciałem charakterystyki zero oraz $n \geq 1$. Przypuśćmy, że macierze $A, B \in M_n(K)$ spełniają $AB - BA = \lambda A$, dla pewnego $0 \neq \lambda \in K$. Dowiedz, że

$$A^k B - B A^k = k \lambda A^k,$$

dla dowolnego $k \geq 1$ i następnie wywnioskuj stąd, że istnieje N takie, że $A^N = 0$. Czy teza pozostaje prawdziwa, jeśli pominiemy założenie o charakterystyce ciała?

Zadanie domowe 2. Pokaż, że jeśli graf G jest dwudzielny, to jeśli λ jest wartością własną $A(G)$, to $-\lambda$ również jest wartością własną $A(G)$. Czy zachodzi fakt odwrotny?

Zadanie domowe 3. Pokaż, że jeśli λ jest wartością własną macierzy $A(G)$ grafu G , to $|\lambda| \leq \Delta(G)$, gdzie $\Delta(G)$ to maksymalny stopień wierzchołka w grafie G . Pokaż ponadto, że:

- równość zachodzi wtedy i tylko wtedy, gdy G jest regularny (zaczynaj od G spójnego),
- pokaż, że jeśli $\Delta(G)$ to wartość własna $A(G)$, to ma ona krotność algebraiczną 1.

Zadanie 1. Wykazać następujące własności podprzestrzeni cyklicznej V_α względem $\phi \in \text{End}(V)$.

- V_α jest **najmniejszą względem inkluzji** podprzestrzenią ϕ -niezmienniczą zawierającą wektor α ,
- Jeśli $0 \neq \alpha$, to bazą przestrzeni cyklicznej V_α jest układ $\mathcal{B} = (\alpha, \phi(\alpha), \phi^2(\alpha), \phi^3(\alpha), \dots, \phi^{k-1}(\alpha))$, gdzie $k = \dim V_\alpha$,
- Niech $k = \dim V_\alpha$ oraz niech $c_0, \dots, c_{k-1} \in K$ spełniają $c_0 \alpha + c_1 \phi(\alpha) + \dots + c_{k-1} \phi^{k-1}(\alpha) + \phi^k(\alpha) = 0$.

Wówczas

$$M(\phi|_{V_\alpha})_{\mathcal{B}}^{\mathcal{B}} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 & -c_0 \\ 1 & 0 & \dots & 0 & -c_1 \\ 0 & 1 & \dots & 0 & -c_2 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 & -c_{k-1} \end{bmatrix}. \quad (*)$$

Co więcej: $w_{\phi|_{V_\alpha}}(\lambda) = (-1)^k \cdot (c_0 + c_1 \lambda + \dots + c_{k-1} \lambda^{k-1} + \lambda^k)$.

Zadanie 2. Niech $C(f(\lambda))$ będzie macierzą towarzyszącą wielomianu $f \in K[\lambda]$ oraz niech $a \in K$ będzie pierwiastkiem tego wielomianu. Opisz podprzestrzeń własną $V_{(a)}$ endomorfizmu przestrzeni K^n opisanego w bazie standardowej macierzą $C(f(\lambda))$.

Zadanie 3. Znajdź macierz odwrotną do macierzy towarzyszącej $C(f(\lambda))$. Dla endomorfizmu odwracalnego ϕ wyznacz współczynniki $w_{\phi^{-1}}(\lambda)$ za pomocą współczynników $w_\phi(\lambda)$.

Zadanie 4. Niech α, β, γ będą pierwiastkami zespolonymi wielomianu $p(\lambda) = \lambda^3 - 5\lambda + 2$. Znajdź wielomian $q \in \mathbb{C}[\lambda]$ o pierwiastkach $\alpha^2 + \alpha, \beta^2 + \beta, \gamma^2 + \gamma$.

Zadanie 5. Czy istnieje macierz A rozmiaru 4×4 o współczynnikach całkowitych taka, że $A^{12} = I$, ale $A^{11} \neq I$? Do problemów tego typu jeszcze wrócimy.

¹ŁK - zbiór zadań dr. Kubata, AW - zadania prof. Webera